

Trinn: 4.
Tid: 45 min.

Kirken i himmelen

TROSMÅL	Elevene tror at Kirken, Guds rike, er både på jorden, i himmelen og i skjærsilden, og at de hellige i himmelen ber for oss.
KUNNSKAPSMÅL	Elevene kjenner til navnet på de mest kjente helgenene, og særlig norske helgener.
EVNEMÅL	Elevene kan be til helgener i litaniform. (Hellige Maria, be for oss.)

METODER	Fortelling, tegning, bilder og messen.
HJELPEMIDLER	Avtal med presten på forhånd at dere tar inn et passende helgenlitani i messen denne gangen (f. eks Allehelgenslitani, eller en utvalgt del av det, finnes på s. 459 i Bønnebok fra St. Olav Forlag), fordi deres klasse har hatt om etterlivet og helgener denne timen. Presten kan da kort forklare i messen om hvorfor dere har med et litani i messen denne dagen. En eller flere av elevene fra deres klasse kan da være med og lese opp litanet i messen. Be presten intruerer dere i hvordan og når litanet kommer i messen. Det kan f. eks passe å ta dette etter forbønnene i messen. Tegnesaker, tegneark, plakatkart, sprittusj, limstift/skolelim, sakser.
BØNN	Korstegnet. Fader vår. Hill deg, Maria. Allehelgenslitani: finnes i <i>Bønnebok</i> , St. Olav Forlag s. 459.

Katekesens forløp

INNLEDNING
(10 min.)**Innledning** (10min.)

- Hilse på alle.

- Bønn:

Gjør korsets tegn. I Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.

Innlede tema:

Fortell: I katekesen har vi tidligere hørt om noe som heter helgener. Det er katolikker som har utvist en helt spesielt sterk tro på Jesus Kristus, og som er blitt forbilder for alle oss andre etter sin død. I dag skal vi ha mer om det vi kaller *etterlivet*, og om helgener, og hvorfor de betyr så mye for oss katolikker.

UTDYPING
(20 min.)

Fortell:

De synlige og usynlige ting

I dag er det mange mennesker i verden som tror at den verden vi ser rundt oss er det eneste som finnes og det eneste som vi mennesker kan og bør forholde oss til. De tror og mener at dette livet i den kroppen man har, er det eneste livet som finnes og at når man dør, så er livet helt slutt, da opphører personen som død å eksistere for alltid. De tenker seg at det et menneske kan oppnå her i livet på jorden, av vennskap, karriere, penger og eierskap, er det eneste et menneske kan oppnå overhodet noen gang. De tror at det eneste som overhodet eksisterer er det vi kan se, høre, lukte og føle rundt oss og det de har fått laget og ordnet selv.

Men vi som tror på Gud, vi tror også på mye, mer enn det. Vi tror at Gud har skapt både synlige og usynlige ting. Vi tror at Gud har skapt, ikke bare jordkloden og universet med stjerner og galakser som vi kan observere med teleskoper – men han har også skapt en stor åndelig virkelighet som vi ikke kan se med øyet vårt, men som har en helt enorm betydning for menneskets liv. Og det er nettopp den åndelige virkeligheten som Gud har skapt, som setter hele vårt liv som mennesker i et riktig perspektiv. Når vi med troens øyne ser oss selv og alt i lys av Gud, skaperverket som er både fysisk og åndelig sansbart, og i lys av evigheten – da ser vi at det finnes en mening med alt. Det finnes en mye større mening med livet ditt, og det at Gud skapte nettopp deg som et evig vesen til å være en viktig del av Hans rike. Med troens øyne kan vi se alt i en mye større sammenheng.

Djevelen, frelsen og etterlivet

Guds rike er alt det Gud har skapt og som eksisterer; *jordkloden, himmelen og skjærsilden*. En mørk, ond makt, som vi noen ganger kaller for *djevelen* har fått noe makt over jordkloden og livet her. Djevelen er ute etter mennesker. Han er ute etter å lure dem til å glemme Gud, ikke tro på ham, gjøre synder, gjøre andre vondt og skade andre. Djevelen vil ha menneskers sjeler hjem til seg i

helvete. Der torturer han dem og gjør dem vondt. Mennesker som lar seg lure og fange av djevelen vet ikke om hva som venter dem, når de kommer til helvete – de antar at der kommer de til å få det fint. Djevelen er smart og har mange finurlige måter å lure folk på. Ofte frister han med illusjoner om penger og makt, som mange mennesker har så lyst til å få. Hvis man først havner i klørne på djevelen er det vanskelig, men slett ikke umulig, å komme løs igjen. Hvis man derimot har havnet i helvete, så kommer man aldri ut derfra igjen. Det er et like evig sted som Guds rike er evig.

Når vi synder og gjør onde gjerninger, står djevelen bak oss, og ler og koser seg. Det kan vi ikke se med øyet vårt, men i vår ånd vet vi dette. Djevelen ler, for i vår synd er vi allerede på vei ned til ham i helvetet. Derfor gjelder det å passe seg for djevelen og hans listige knep. Den eneste måten å gjøre det på er å holde godt fast i troen på Jesus Kristus. Jesus Kristus gjør absolutt alt som står i hans makt for å redde alle menneskers sjeler fra et evig liv i helvete. Og da må vi også gjøre alt vi kan for at Jesus skal klare å redde sjelen vår fra helvete. I Fader vår sier vi blant annet: «Fri oss fra det onde». Det betyr at vi ber Gud om styrke til å unngå å synde, unngå å gjøre ondt, og heller gjøre gode gjerninger, og hjelpe andre mennesker også til å unngå å gjøre synd og heller gjør gode gjerninger. Da hjelper vi Jesus, som ble korsfestet for våre synders skyld, med å redde sjelen vår og andre menneskers sjeler fra helvete, slik at vi kan komme til himmelen.

Mange i dag vil ikke snakke om djevelen og helvete i det hele tatt, og vil helst gå ut ifra at dette ikke finnes bare fordi vi ikke kan se verken djevelen eller helvete med det vanlige øyet vårt. Kanskje skulle man ønske at det bare var himmelen som fantes i tillegg til jordkloden, og at når man dør, så kommer man automatisk til himmelen. Men slik er det ikke, og hvis vi unnlater å snakke om helvete og djevelen så kan vi ikke advare hverandre om de mulige farene en sjel kan bli lurt til å falle i her i verden. Det er mulig for enhver å ende med å falle i helvete til slutt, det er helt greit å bli advart i tide. Mennesker som er på syndens vei, men som det fortsatt finnes håp for, vil være takknemlig i ettertid og i etterlivet, for å ha blitt advart mens de levde på jorden – slik at de kan omvende seg fra sine synder og likevel komme til himmelen til slutt.

Jesus hjelper oss å komme til himmelen til slutt, men vi er nødt til å hjelpe oss selv og hverandre med dette også.

Når vi ser livet vårt og skaperverket med troens øye, da ser vi at det er ulike utganger av dette jordiske livet, til *etterlivet*, når vi dør. Vi tror at det er tre mulige utganger av livet, og alt avhenger av den troen vi har hatt på Kristus og hans frelse til evig liv.

Helvete

Den ene utgangen er utgangen til helvete, som vi allerede har snakket om. En lidelse så bunnløs at den ikke kan beskrives med ord, preger tilværelsen i helvete. Her havner sjeler som fornektet Kristus, som ikke så livet med troens øye, som lot seg forføre av djevelens fristelser (penger, makt, rus osv.) og som

gjorde grov synd og ondskap uten å angre seg. Det finnes bare en inngang til helvete, men ingen utgang. Og det er et evigvarende sted. Når vi tar i betraktning at helvete er en realitet og det er virkelig mulig for en sjel å havne der, så er det en ganske skremmende tanke for de aller fleste mennesker. [Vis elevene passende fremstillinger av helvete, fra kunstens verden.]

Himmelen

Den andre utgangen fra det jordiske livet, er til himmelen. Der bor Gud, og der er det godt å komme. Det er som i Edens hage, som Paradis. Guds kjærlighet strømmer rundt overalt der og fyller alle. Der er Kristus alt i alle, som eukaristien når vi mottar den i messen, gir oss et frempek om i dette livet. Det finnes ingen sorg, lidelse eller smerte i himmelen. Det er bare en glede som er så stor, at alle de gledene vi kan oppleve her på jorden, bare er som frempek på den gleden man kan få del i himmelen. De gleder vi kan ha i vårt jordiske liv, bare ligner på, og er en avglans av, den gleden som finnes hos Gud i himmelen. De som kommer rett til himmelen når de dør etter livet her på jorden, er helgener. De har levd liv der de viser oss hvem Kristus er på en spesiell måte. Og akkurat som vi alle her i vårt jordiske liv kan og bør be for andre mennesker, så fortsetter helgener når de er i himmelen, å be for oss som er her på jorden.

Den andre gruppen sjeler, i tillegg til helgenes sjeler, som kommer rett inn i Himmelriket etter at de dør her på jorden – og uten å gå om Skjærsilden – er barn som ble drept før de ble født; de sjelene som ble utsatt for provosert abort her på jorden. Disse barna er helt uskyldige, de ble fratatt livets gave og fikk aldri mulighet til å leve et liv som deg og meg her ute på jorden som Gud har skapt. Overlagt drap på ufødte barn er en himmelropende urett, og en enda større synd enn andre typer drapshandlinger på jorden. Mennesker som står bak abort og lover som legaliserer abort, og dermed gjør seg skyldig i denne alvorlige synden; f. eks som helsepersonell som utfører provosert abort på kvinner, eller som politiker som går inn for å vedta lover som legaliserer abort i et land, løper svært tung risiko for at sjelen deres går til helvete når de dør – dersom de ikke angerer seg i tide, gjør opp for seg vender om fra denne spesielt alvorlige synden. Vi har alle et ansvar for at ufødte barn er trygge. Og de som ikke er med å gjøre livet på jorden trygt for de ufødte, men tvert i mot truer deres liv og sikkerhet – og til og med tar livet av dem i deres egen mors kropp – vil ikke finne noen nåde hos Gud hvis de ikke ber ham om tilgivelse. Et samfunn bevisst som utøver fri provosert abort, utøver en type ondskap som er verre enn de fleste andre typer ondskap på jorden.

Skjærsilden

Alle som tror på Gud og elsker ham av hele sitt hjerte, kommer til himmelen til slutt. Men selv om vi som er katolikker tror, så er det ikke dermed sagt at vi er perfekte. Vi er ikke alle sammen helgener. Det hender vi synder; det vet vi godt. Heldigvis finnes det likevel råd, spesielt hvis vi innser våre synder og angerer oss i tide. For mennesker som tror på Kristus, men likevel har en del synder på samvittigheten, har Gud laget en fin løsning. Det heter skjærsilden, og det betyr «den rensende ilden». Der kan sjelen vår komme etter døden og oppholde seg der til den får brent opp alle syndene sine og blir helt ren igjen,

sånn at sjelen kan komme inn til himmelen etter dette. Hvis sjelen har mange tunge synder å brenne opp, vil den måtte bruke lang tid i skjærsilden. Men hvis det er lite synder, så vil sjelen kunne komme ganske raskt videre dit den lengter – som er til himmelriket. I skjærsilden finnes fortsatt et begrep om tid, slik vi kjenner dette fra vårt jordiske liv; det vil vare lenge eller kort å være der. På en måte ønsker sjelen det omvendte av livet i skjærsilden, som i jordelivet; her på jorden er det mange mennesker som helst ønske seg lange liv sammen med sine familier og venner – mange håper å bli riktig gamle før de dør og få mange gode dager her på jorden. I skjærsilden håper man derimot at man må bli kortest mulig. Men uansett hvor lang tid sjelen vil måtte være i Skjærsilden, vil den da være lykkelig og glede seg allerede; fordi den vet at den likevel er på vei til himmelen. Guds løfte om frelse er det som gjennomsyrer skjærsilden. I motsetning til helvete er skjærsilden et lykkelig sted, selv om det er flammer der også. Det er rensende flammer. Det finnes en utgang fra skjærsilden, og den går videre inn i himmelriket. Der opphører alle konsept om tid. Det er et evigvarende rike. Og i tidens fylde vil skjærsilden også tømmes for alle sjeler fra jordelivet, og alle blir da ett i Kristus i himmelriket. Alle sjeler blir da ett i hans kropp og blod, slik eukaristien gir oss et frempek om.

Forbønn for sjeler på jorden og i skjærsilden

Fortell: De hellige menneskene som er kommet til himmelen har allerede i sitt jordiske liv gjort et stort åndelig arbeid for alle andre menneskers frelse også, ikke bare sin egen. Det er et viktig kjennetegn på en helgen; de jobber hardt i ånden for at andre mennesker på jorden – spesielt andre som de ikke er i slekt med og ikke nødvendigvis er deres egne nære venner – skal komme til tro og komme til frelse. De jobber for dette ved å be, gi gode råd til andre som trenger det og hjelpe andre på forskjellige måter med barmhjertighetsgjerninger; f. eks ved å gi mat og klær til dem som ikke har noe.

Og slik helgener har bedt mye for andres sjeler mens de levde her på jorden, slik fortsetter de å be for oss når de er kommet til himmelen også. Vi kan be om deres forbønn, og få hjelp av dem på den måten. Vi på vår side, kan også huske på å be for andre mennesker, også de vi ikke kjenner så godt eller er så gode venner med. Og vi kan også be for våre avdøde; som er døde slektninger og andre vi knytter oss til. Vi tror at deres sjeler nå er i skjærsilden og at våre forbønner hjelper dem der de er. Vi tror også at alle de sjelene som er i skjærsilden trenger og setter pris på våre bønner for dem.

Norske helgener

Viktige norske helgener, som du kan nevne for elevene i denne sammenheng er: St. Olav, St. Sunniva, St. Hallvard, St. Øystein og St. Torfinn.

[Hvis det er tid til overs i undervisningen, les deg opp om en eller flere av disse helgenene på www.katolsk.no, og utdyp litt for elevene. Hvis dere ikke har tid til det nå, hopper du over dette.]

ELEVOPPGAVER
(10 min.)**Lag «frelsesplakat» med helgener:**

Ta et stor plakatpapir, og tegn opp med sprittusj en plansjetegning over frelsesøkonomien. Begynn med jordkloden i midten, så tegner du en utgang til helvte og selve helvetet nedenfor jorden. Rett opp fra jorden går det en utgang til Himmelriket, og selve Himmelriket tegner du øverst, rett over jordkloden. En tredje utgang er på skrått til høyre fra jorden, og denne utgangen fører til Skjærsilden. Til slutt tegner du også utgangen/korridoren som fører fra Skjærsilden til Himmelriket. Vis elevene en sjels ulike mulige veier i denne plansjetegningen over frelses-systemet som du nå har tegnet opp.

Del ut papirark, tegnesaker, sakser og lim. Hver elev kan nå velge seg selv en helgen som de kjenner til (det kan være hvilekn som helst av de flere tusen helgener som vi har i Den katolske kirken), og tegne ansiktet til denne. Så kan de klippe ut tegningene sine og lime dem på Himmelriket i „frelsesplakten” som du har tegnet.

OPPSUMMERING
(5 min.)

Be elevene forklare «frelsesplakaten» dere har laget. Be dem forklare sjelens gang i frelssystemet i etterlivet ved hjelp av illustrasjonen på plakaten.

BØNN
/AVSLUTNING

Katekeseøkten kan avsluttes med den samme bønningen som i innledningen til timen.
